

KERK-KRAFT

GELOOFGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

CORONA EDITIE 88

Jaargang 10, nummer 8

30 januari 2022

Vierde zondag door het jaar

*Genade en liefde van God onze Vader. Vrede en trouw van Jezus Christus en de kracht van de heilige Geest om ons nabij te zijn.
In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest. Amen.*

Liefde wijst ons de weg

In ons leven kennen we allemaal momenten waarop we ons geroepen voelen om ons in te zetten: tegen onrecht en voor vrede. Op zulke momenten bestaat er een overeenkomst met wat de profeten uit de Bijbel deden en wat Jezus bewoog.

Het vervelende is echter dat profeten meestal niet worden gewaardeerd en zeker niet in eigen woonomgeving.

Profeten vragen aandacht voor onrecht waardoor anderen zich in hun mening of positie bedreigd voelen. Wat houd je dan overeind om het vol te houden, om je te blijven inzetten?

Paulus geeft aan dat het in het leven gaat om geloof, hoop en liefde. Waarbij hij de liefde het belangrijkste noemt.

Jezus in de synagoge

Deze liefde, die Jezus ons voorleefde, geeft ons inzicht in de weg die wij moeten gaan om onrecht uit te bannen en de vrede te bewaren.

Mogen we in deze bezinning ervaren dat liefde belangrijk is voor ons.

Ik wens je een fijne bezinning toe, onzichtbaar verbonden met de Augustinus-gemeenschap.

René Hornikx

Redactieadres: frans.ans.savelkouls@hetnet.nl
Website: augustinus-eindhoven.nl

Eerste Lezing: Jeremia 1, 4-5.17-19

Jeremia wordt geroepen en God belooft Jeremia dat Hij hem niet aan zijn lot zal overlaten.

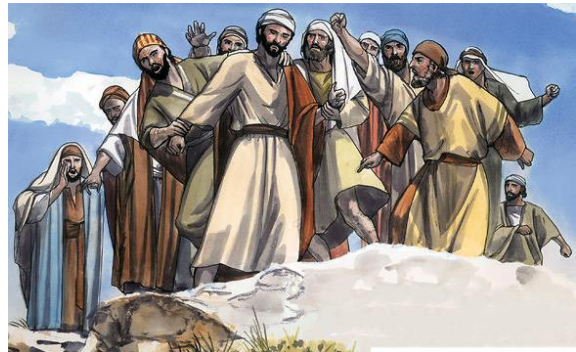
Het woord van de Heer kwam tot mij: Voordat Ik u in de moederschoot vormde, koos Ik u uit; voordat ge geboren werd, bestemde Ik u voor Mij; als profeet voor de volken heb Ik u aangewezen. Omgord uw lenden, sta op en zeg hun alles wat Ik u opdraag. Laat u door hen geen angst aanjagen; anders jaag Ik u angst aan voor hen. Ik maak heden van u een versterkte stad, een ijzeren zuil, een koperen muur tegenover het hele land: de koningen en edelen van Juda, de priesters en de burgers. Zij zullen u bestrijden, maar u niets kunnen doen. Want Ik ben bij u om u te redden -godsspraak van de Heer-.

Vraag: Waarom heb je voldoende vertrouwen in God om je geen angst aan te laten praten?

Evangelie: Lucas 4, 21-30

De mensen staan niet te springen om de boodschap van Jezus te beluisteren, en zeker niet als ze door hebben dat Jezus zijn boodschap ook richt tot mensen die buiten Israël wonen.

Toen begon Hij hen toe te spreken: 'Het Schriftwoord dat gij zojuist gehoord hebt, is thans in vervulling gegaan.' Allen betuigden Hem hun instemming en verbaasden zich, dat woorden, zo vol genade uit zijn mond vloeiden. Ze zeiden: 'Is dat dan niet de zoon van Jozef?' Hij zei hun: 'Natuurlijk zult ge Mij dit spreekwoord voorhouden: Geneesheer, genees uzelf. Doe al wat, naar wij hoorden, in Kafarnaüm gebeurd is, nu ook hier in uw vaderstad.' Maar Hij gaf er dit antwoord op: 'Voorwaar, Ik zeg u: geen profeet is heilzaam voor zijn eigen vaderstad. En het is waar wat Ik u zeg: in de tijd van Elia immers, toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten bleef en een grote hongersnood uitbrak over het hele land, waren er veel weduwen in Israël; toch werd Elia tot niemand van hen gezonden, behalve tot een weduwe in Sarepta in het gebied van Sidon. En in de tijd van de profeet Elisa waren er vele melaatsen in Israël; toch werd niemand van hen gereinigd, behalve de Syriër Naäman.' Toen ze dit hoorden, werden allen die in de synagoge waren, woedend. Ze sprongen overeind, joegen Hem de stad uit en dreven Hem voort tot aan de steile rand van de berg waarop hun stad gebouwd was, om Hem daar in de afgrond te storten. Maar Hij ging midden tussen hen door en vertrok.

Vraag: Stel je eens voor: je wordt vervolgd en moet vluchten. Wat zou je doen om trouw te blijven aan je overtuiging, je geloof?

Overweging

Goede mensen,

Liefde wijst ons de weg, is het thema van deze bezinning. En dat is maar al te waar. Mensen die van elkaar houden weten dat hun liefde voor elkaar hun de weg wijst door het leven. Maar die liefde voor elkaar is er niet altijd. Met een tekort aan liefde zijn vooroordelen snel gemaakt. Aan vooroordelen gaan mensen ten onder. Aan vooroordelen gaat de wereld ten onder. Een verhaal uit de Joodse traditie maakt dit duidelijk.

Het was onrustig in de gebedsruimte. Het was al over zeven uur en de rabbi was er nog niet. Op de gezichten van de mensen kon je de verontwaardiging lezen. En als de gezichten van de gelovigen konden spreken, en hun gezichten spraken dan kon je zien dat ze zeiden: 'Het is altijd hetzelfde. Onze rebbe komt steeds te laat. Hij houdt zich niet aan afspraken.' Maar niemand in de gebedsruimte wist wat er was gebeurd. Iedereen die aanwezig was had een oordeel klaar over hun rabbi. En veel van hun oordelen waren vooroordelen. Ze kwamen voort uit het feit dat niet gebeurde wat ze wensten. Hun belangen werden niet gediend.

Een kwartier verstreek, maar de rabbi was er nog niet. Het kan nog wel even duren voordat we met het gebed beginnen, dacht een vrouw en ondertussen ligt mijn kind thuis alleen. Laat ik even gaan kijken of het misschien wakker is geworden. Ze holde naar huis en luisterde aan de deur. Het was stil binnen. Zachtjes deed ze de deur open en stak haar hoofd naar binnen. En daar stond de rabbi met het kind in zijn armen. Op weg naar de synagoge had hij het kind horen huilen en was naar binnen gegaan om met het kind te spelen en het in slaap te zingen. (uit: Hornikx, R., *Een huis vol verhalen*, 2003)

Aan vooroordelen, zo stelde we, gaat de wereld ten onder. En vooroordelen kunnen heel snel geveld worden. Ze komen op bij het minste wat er gebeurt waarmee iemand of een gemeenschap het niet eens is. Ze komen op als ik het gevoel heb dat een ander iets beter kan. Als ik het gevoel heb dat mijn vertrouwde wereld wordt ondermijnd ook al is dit niet

zo. Vooroordelen ontstaan altijd als we niet luisteren naar een ander en alleen luisteren en kijken naar ons eigen voordeel. Van iemand die werkloos is, zeggen we snel dat hij lui is of werkschuw. Maar we weten de werkelijke toedracht niet. En we willen het vaak niet weten ook. De voedselbanken die

in de afgelopen jaren in Nederland zijn ontstaan, zijn volgens sommige mensen niet nodig, want er is geen armoede in ons land, ze moeten maar beter leren met hun geld om te gaan. Maar we doen geen enkele moeite om naar deze mensen toe te gaan en hun verhaal te horen. Om maar te zwijgen over de oordelen en vooroordelen die de afgelopen twee jaar overal verschenen over corona.

En toch zijn er mensen die onrecht, onwaarheid en leugens blijven aanvechten. En toch zijn er mensen die de ellendige situatie van anderen willen zien en willen horen. Mensen die hun oor te luisteren leggen en niet kiezen voor zichzelf alleen, maar ervoor kiezen mee te werken aan het geluk van anderen. Profeten worden ze in de Schrift genoemd. In naam van God, dat is in naam van het geluk van alle mensen, zeggen ze wat er vandaag bij ons niet deugt. Ze komen op voor mensen die aan de kant worden geschoven, monddood gemaakt, niet mee mogen tellen. Profeten kiezen partij. Oprichters van voedselbanken kiezen partij. Ze kiezen partij en altijd voor de zwakkeren. En altijd stuiten profeten op tegenstand. 'Je bent wel gek om je uit te sloven voor anderen.' 'Jij bent toch ook maar die en die, wat denk je wel, je gaat de hele wereld niet veranderen.' Tegen vooroordelen moeten profeten opboksen. Omdat wij niet willen dat iemand uit ons midden boven het maaiveld uitsteekt en onze orde verstoort.

Wanneer iemand geroepen wordt of zich geroepen voelt onrecht aan te klagen of iets te doen om de situatie van mensen te verbeteren, doen ze het liever niet. Ze zijn er niet blij mee hiervoor geroepen of gevraagd te worden. Profeten zijn niet blij als ze geroepen worden dat te doen wat wij niet willen zien en horen: opkomen voor de zwakkeren. Maar gelukkig schat God deze mensen, die Zijn roepstem volgen, hoger in dat zichzelf. God heeft een hoge dunk van Jeremia. God heeft een hoge dunk van Jezus. En Jezus vertrouwt God.

Jezus staat op, neemt het woord, spreekt vrijuit, klaagt onrecht aan. En al vlug moet hij vanuit zijn eigen midden horen: 'Jij bent toch maar de zoon van de timmerman, om de hoek'. Hij loopt meteen tegen vooroordelen op. In eigen dorp mag je niet boven de middelmaat uitstijgen. Dorpsbewoners houden elkaar vaak in de houdgreep van de middelmaat. Mensen die meer in hun mars hebben dan anderen in het dorp, kunnen beter elders hun heil gaan zoeken. En dat doen ze dan ook. Want vooroordelen snijden deze mensen de pas af.

Vernieuwing in eigen streek komt meestal tot stand door toedoen van mensen die van elders komen. We hoeven maar te kijken in onze eigen omgeving, in ons land om het te zien.

De mensen hebben niets tegen Jezus. Hij mag best timmeren en veel ook. Maar dan het liefst in het atelier van zijn vader. Maar timmeren aan de weg, om mensen hoop te geven, gelukkig te maken, dat niet. En met alle vooroordelen over hem kan hij bij zijn dorpsgenoten geen goed meer doen. En door de tijd heen tot op vandaag is Jezus en is de boodschap van Jezus

slachtoffer geweest wat hij met zijn boodschap wilde: vooroordelen die de samenleving verpesten doorbreken met liefde.

Een van die vooroordelen, in zijn dagen ook al, was: 'Wij zijn beter dan die anderen. En God is er op de eerste plaats voor ons, zijn eigen volk.' Eigen volk eerst dus.

'Verkeerd gedacht', zegt Jezus en hij herinnert ons nog eens aan de hongersnood in de dagen van de profeet Elia. Die moest van God eerst de grens over om een vreemdelinge te helpen. Jezus herinnert de mensen nog aan een ander voorbeeld: er waren veel melaatsen in Israël, maar eerst werd een buitenlander genezen, door de profeet Elisa.

En hiermee wil Jezus ons zeggen: als je denkt dat God alleen aan onze kant staat, en anderen tweederangs volk zijn, zit je ernaast.

Zo aan de weg timmeren, maakte zijn dorpsgenoten woedend. Maar Jezus gaat door. Het evangelie eindigt met: 'Hij ging midden tussen hen door en vertrok'. Dat betekent: dwars tegen hen in. Dwars tegen hun eigen gelijk in. Hij vertrok uit zijn dorp als een echte profeet, als een dwarsligger van God. Dat is hij gebleven en daartoe roept hij ons op. Als gelovigen zijn we dwarsliggers van God.

René Hornikx

De bruiloft in Kana

In de *Kerk-Krant* nummer 86 konden we het verhaal lezen van Johannes over een bruiloft. Voor mij een zeer eigentijds en inspirerend verhaal. Het verhaal begint over een moeder, hier Maria, die aanvoelt dat het feest niet geweldig loopt. Het ontbreekt aan warmte. Daarom zegt ze tegen haar Zoon: de wijn is op. De reactie van de Zoon is zeer herkenbaar namelijk: moeder waar bemoei je je mee. Ik weet heus wel wat kan en niet kan. Wat goed of slecht is. Welke moeder of vader heeft niet hetzelfde ervaren als ze hun opgroeiend kind willen helpen op zijn of haar ontdekkingsreis naar een gelukkig en zinvol leven. Ook dan krijgen zij vaak een bot antwoord. Met soms als droevig gevolg dat ze elkaar niet meer zien staan. Maria blijft ondanks dat pijnlijke antwoord vertrouwen houden in haar Zoon. Doe maar wat Hij gezegd heeft. Hetzelfde geldt voor ouders. Ook zij zeggen het vertrouwen in hun kind niet op. En dan kunnen er wonderbaarlijke dingen gebeuren. De bruiloft gasten krijgen in de gaten waarover het feest in werkelijkheid gaat. Twee mensen zeggen in alle oprechtheid ja tegen elkaar. Ze willen het leven samen delen in voor- en tegenspoed. En dan wordt water wijn en het feest kan werkelijk beginnen. Johannes heeft de woorden gevonden om de bedoeling van God met mensen op deze bijzondere wijze aan ons bekend te maken. En daar hoort ook wijn bij.

Wil Koteris

Gebed voor de zondag

Liefdevolle God,
overal zijn mensen in nood,
dan hier, dan daar.
Op veel plaatsen in de wereld
leven mensen in armoedige omstandigheden.
U kan dit niet aanzien.
Profeten zendt U, en door hen
wijst U ons de weg naar zinvol leven.
Dat is, liefde delen.
Gedeelde liefde wijst ons allen de weg naar U.
Schenk ons de kracht
om te leren leven in navolging van Jezus,
die ons voorging in het delen van liefde.
Wij vragen het U
voor tijd en eeuwigheid.
Amen.

Familia Augustiniana Nederland Misschien iets voor u?

Enkele maanden geleden heb ik mij aangesloten bij een kleine digitale gespreksgroep van de *Familia Augustiniana Nederland*. Eens per maand praten we via Zoom in een groepje van vier personen over een tekst van Augustinus die we vooraf gelezen hebben. We proberen te begrijpen wat Augustinus bedoelt en trachten dit te projecteren op ons leven van alle dag. We voeren geen discussies, we wisselen gedachtes en gevoelens uit. De bijeenkomsten duren ongeveer een uur. Gewoon thuis, vanachter je eigen scherm, met een kop koffie erbij, zonder reistijd en gedoe, zonder verplichtingen of kosten, een gesprek hebben met elkaar. We beginnen en sluiten af met een kort gebed. Ik heb deze bijeenkomsten als heel prettig ervaren.

Mocht u geïnteresseerd zijn, doe een keer mee, actief of alleen als luisteraar. Gewoon om te kijken of het iets voor u is. U kunt hiervoor een berichtje sturen naar het redactieadres van de *Kerk-Krant* (zie voorpagina).

Voor meer informatie over de *Familia Augustiniana Nederland*: zie de website [Wie zijn wij? – Familia Augustiniana Nederland](#)

Frans Savelkous

Bijzondere augustijnen op Nederlandse bodem (3)

In deze aflevering besteden we aandacht aan Mgr. Petrus Canisius van Lierde osa, een Nederlandse augustijn met een opzienbarende carrière binnen de kerkelijke hiërarchie.

Dit artikel is nagenoeg geheel gebaseerd op onderzoek in secundaire bronnen.

De koster van de paus

Afkomst en opleiding

Jean Henri Hubert van Lierde werd op 22 april 1907 in het Belgische Hasselt geboren. Hij was het zesde kind in het gezin van de in Roermond geboren Hendrik van Lierde en de uit Echt afkomstige Susanna Sevriens¹ dat in totaal zeven kinderen telde. Vader Hendrik was handelsagent van beroep.

Het gezin verhuisde regelmatig, voornamelijk binnen België. Rond 1900 woonde het kort in Eindhoven, eerst op het adres Stratumseind 138 en daarna in de Korenstraat op nummer 28A.²

Na zijn gymnasiumopleiding aan het Augustinianum te Eindhoven begon Jean zijn noviciaat bij de augustijnen. Na zijn studies in Witmarsum, Eindhoven en Nijmegen werd hij op 30 mei 1931 in Den Bosch door Mgr. Diepen tot priester gewijd.³ Hij nam de kloosternaam Petrus Canisius⁴ aan.

De jonge augustijn was begiftigd met vele talenten. Na zijn wijding studeerde hij aan de Roomsche Katholieke Kerkmuziekschool van Utrecht, vervolgens aan het Angelicum te Rome en daarna aan het Pauselijk Bijbelinstituut in dezelfde stad. In 1933 doctoreerde hij op een proefschrift over de gave van de Heilige Geest bij Augustinus.⁵ Ook was hij een polyglot: naast zijn moedertaal sprak hij vloeiend Italiaans, Frans, Duits, Engels en Spaans.

Jean van Lierde als jonge augustijn

Een steile carrière

Na een kort docentschap te Nijmegen in de jaren 1936-1937 waar Petrus Canisius bijbelwetenschappen⁶ onderwees en gregoriaanse zangles gaf⁷,

¹ Burgerlijke Stand Roermond 1864 en Echt 1878

² Bevolkingsregister Eindhoven 1900

³ De Volkskrant 29-05-1956

⁴ Petrus Canisius (1521-1597) Nijmegenaar van geboorte, was een jezuïet die een belangrijke rol speelde tijdens de Contrareformatie. Hij werd in 1925 heilig verklaard.

⁵ Brian Heffernan, *Een kleine orde met allure* (Hilversum 2015) pag 215

⁶ Eindhovens Dagblad 16-01-1951

⁷ Brian Heffernan, *Een kleine orde met allure* (Hilversum 2015) pag 248

keerde hij terug naar de Eeuwige Stad om daar bijna de gehele rest van zijn leven te blijven wonen. Hij werd docent aan het Internationale Augustijnencollege waar hij in 1939 tot conrector werd aangesteld en in 1941 tot rector.

Sacrista

In 1951 werd Van Lierde als eerste Nederlander benoemd tot *apostolische sacrista*, oneerbiedig gezegd: de koster van de paus. Aan de Orde van de Augustijnen was in 1497 door paus Alexander VI -een der beruchtste Borgia-pausen- het privilege verleend om de sacrista te mogen leveren en zeker veertig ordegenoten waren Petrus Canisius voorafgegaan.⁸

De sacrista beheert alle liturgische voorwerpen van het Vaticaan zoals kleding, vaatwerk, gebedenboeken, relikwieën enzovoorts, en hij is de organisator van alle liturgische plechtigheden van de paus. Ook speelt hij een belangrijke rol tijdens het conclaaf en is dikwijls de biechtvader van de paus. Tijdens de laatste uren van het aardse bestaan van de opperherder wijkt de sacrista doorgaans niet van diens sterfbed en dient hij de opvolger van Petrus de laatste sacramenten toe.

De sacrista is tevens vicaris-generaal van Vaticaanstad. Dit wil zeggen dat hij namens de paus het bisschoppelijk gezag uitoefent over de Kerkelijke Staat. Omdat aan de functie van sacrista de rang van bisschop is verbonden, werd Petrus Canisius van Lierde op 25 februari 1951 tot bisschop gewijd en mocht hij zich Mgr. Van Lierde noemen. Hij koos als wapenspreuk *Behoeder van de waarheid*. Zijn bisschopszetel was officieel *Porphyreon, in partibus infidelium, ofwel in het land der ongelovigen*. Het was en is nog steeds een gebruik in de Kerk om aan niet-residerende bisschoppen een niet meer bestaand bisdom toe te wijzen zodat aan deze persoon de rang van bisschop kan worden verleend. In 1937 maakte Van Lierde een studiereis naar het Midden-Oosten waarbij hij ook de plaats Porphyreon in het huidige Libanon bezocht.⁹

De benoeming vond plaats in de jaren van het katholiek triomfalisme. De katholieke pers jubelde luidkeels over de eer die Nederland en de Nederlandse Provincie van de Augustijnen ten deel viel. Alle katholieke dagbladen -en dat waren er in die tijd niet weinig- en veel katholieke tijdschriften pakten royaal uit om de pas benoemde te overladen met loftuitingen. Het *Kostersblad*, het orgaan van de Interdiocesane Kostersbond St. Willibrord bijvoorbeeld, besteedde maar liefst elf pagina's aan de beroemd geworden vakbroeder die op 10 september 1951 door de Bond ontvangen werd in een klooster te Baarlo. Er werden bij deze gelegenheid toespraken gehouden, monseigneur kreeg een door een edelsmid gemaakte briefopener als cadeau overhandigd. De pas gewijde bisschop pontificeerde in de kloosterkapel.

⁸ Sible de Blaauw en anderen, *Pracht en Praal van de Paus* (Amsterdam 2003) pag 118-120

⁹ Nieuwe Haarlemsche Courant 26-05-1956

In dienst van vijf opeenvolgende pausen

Mgr. Van Lierde was van 1951 tot 1991 als sacrista in functie en diende maar liefst vijf pausen: Pius XII, Joannes XXIII, Paulus VI, Joannes Paulus I en Joannes Paulus II. Hoe zijn persoonlijke verhouding tot de opperherders was, daarover weten we niet veel. Van Lierde was daar uiteraard zeer gesloten over. In 1969 ging Godfried Bomans met een cameraploeg bij de sacrista op audiëntie. Veel liet de ondervraagde niet los, maar hij was ijdel genoeg om zijn eigen rol niet te gering voor te stellen: *En opeens hoor ik: 'Monseigneur van Lierde!' Ik draai me om en ja hoor, de paus wilde me hebben. Ik erheen. De hele stoet moest wachten. En toen heeft hij minstens twee, misschien wel drie minuten met me gesproken over een bepaalde brief, ik kan daar natuurlijk niet over praten. Ik vertel hem eerlijk wat ik ervan denk en hoe die beantwoord moet worden, gewoon van man tot man. Dat is je plicht. Je bent dan in functie. Hij denkt er even over en zegt: 'Zó zal ik het doen, dàt is de manier.'* Letterlijk. En toen keek hij me aan en zei: *'Ik dank u oprecht hiervoor. Het is me reuze bevallen.'* Ik zeg 't nog maar in het Hollands. Eerlijk, zo is 't gegaan.¹⁰

Petrus Canisius was een vurige bewonderaar van Pius XII en hij benadrukte vaak de moed die deze paus gehad heeft om levens te redden tijdens de Duitse bezetting.¹¹ Overigens is dit een kwestie waarover tot op vandaag verschillend gedacht wordt.

In mei 1963 diende Mgr. Van Lierde de stervende paus Joannes de laatste sacramenten toe. Overmand door emotie verrichtte hij de handelingen niet in de juiste volgorde. De paus corrigeerde hem vriendelijk.¹²

Relaties met Nederland en met de Nederlandse Provincie

De Vaticaanse prelaat bezocht Nederland met enige regelmaat. Op 2 augustus 1953 luisterde hij het tweede eeuwfeest van de Broederschap O.L. Vrouw van Goede Raad op met zijn aanwezigheid. In Culemborg droeg hij een pontificale hoogmis op en hield hij de feestpredicatie.¹³ Ook bij feestelijke gelegenheden in het Augustinianum en op Mariënhage was hij aanwezig. In een interview ter gelegenheid van zijn zilveren priesterfeest in 1956 zegt hij: *Ik denk nog vaak terug aan de mooie omgeving van Nijmegen; aan de wandelingen die ik hier als frater maakte in Hees, Neerbosch, Brakkenstein en de omgeving van de H. Landstichting, Berg en Dal en Groesbeek. (...) de indrukken welke we bij deze en dergelijke excursies opdeden, zijn onvergetelijk.*¹⁴ De auteur van dit artikel, Nijmegenaar van geboorte, begrijpt wat hij bedoelt.

¹⁰ Godfried Bomans, *Van dichterbij gezien* (Tielt, 1971, achtste druk) pag 51

¹¹ Wikipedia, Engelse versie, geraadpleegd op 11-1-2022

¹² Ibidem

¹³ Overijsselsche Dagblad 30-07-1953

¹⁴ De Gelderlander 1956; exacte datum niet bekend

In de huidige Nederlandse Provincie van de Augustijnen heeft alleen Louis Mulder nog herinneringen aan de Romeinse prelaat. *In de jaren zeventig was ik pastoor in Amsterdam-Noord (Tuindorp-Oostzaan). Ik kan mij herinneren dat hij daar een keer op bezoek is geweest. Wat mij daar vooral van voor de geest staat, is dat hij de aardappelen overheerlijk vond.* Een ervaring die te begrijpen is, deze afwisseling van het menu na de eeuwige Italiaanse spaghetti! Louis vervolgt: *In 1985 ben ik met een groepje onder leiding van Jos Kobessen in Rome geweest en Van Lierde heeft ons toen in de avond rondgeleid o.a. in de Sixtijnse kapel; een bijzondere ervaring.*

In de jaren 1970-1990 was er in de Nederlandse Kerkprovincie sprake van extreme polarisatie. Rome probeerde de progressieve ontwikkelingen in Nederland te pareren door de benoeming van behoudende bisschoppen als Gijsen, Simonis en Ter Schure. Conservatieve Nederlandse groeperingen en individuen poogden de autoriteiten in het Vaticaan via eenzijdige berichtgeving te beïnvloeden. Na het overlijden van Mgr. Van Lierde schreef het dagblad *Trouw* over de integriteit van de sacrista in deze affaire: *Hij bleef op zijn post, ook in de jaren dat Nederlanderschap in het Vaticaan de slechtste aanbeveling was voor welke functie dan ook. Maar voor de beminnelijke Van Lierde was en bleef Rome en het Vaticaan zijn thuis; anders dan de Vaticaanse curie-ambtenaar mgr. K. Kasteel werd aan Van Lierde ook nimmer*

een rol toegedicht als stoker in de Vaticaanse-Nederlandse betrekkingen. De conservatieve roomse lobby leek van zijn interventie weinig te verwachten, omdat hij voor dat soort spelletjes het orgaan en de slechtheid miste.¹⁵

Achter de bronzen poort

Onder deze titel schreef Petrus Canisius een boek over het reilen en zeilen van het bestuur van de Kerk. In dit boek dat in 1954 verscheen, beschrijft de sacrista nauwgezet de structuur van de Kerk, de taken en bevoegdheden van de bestuursorganen en allerlei mogelijke functionarissen. Het is geschreven in de stijl van de tijd, plechtig en met grote eerbied voor het behandelde onderwerp. Het boek doet nu natuurlijk gedateerd aan, maar voor liefhebbers van kerkgeschiedenis is het toch nog aardig om er enkele passages uit te lezen. Vooral ook door zijn volledigheid is het een waardevol tijdsdocument.

Overlijden en uitvaart

In 1991 vond er in de Vaticaanse hofhouding een organisatiewijziging plaats waarbij de functie van sacrista werd opgeheven. Mgr. Van Lierde ging op 84-jarige leeftijd met pensioen. Hij trok zich terug in het augustijnen-

¹⁵ Trouw 15-03-1995

klooster van Gent. Op 13 maart 1995 overleed hij te Roeselare op 87-jarige leeftijd. De uitvaart vond plaats op 20 maart te Gent waarna hij op het kerkhof van Mariënhage werd begraven.

Wim Saelman, assistent-generaal van de Orde der Augustijnen en voorheen Nederlands Provinciaal hield de gedenkrede tijdens de uitvaart. Saelman typeerde de overledene als iemand die op een geheel eigen onnavolgbare wijze dienstbaar en beschikbaar was voor de Kerk. Hij stond klaar voor talloze mensen van alle rangen en standen, voor allerlei opdrachten die hem niet zelden door de paus persoonlijk werden gegeven. De assistent-generaal vervolgde: *Het is nooit moeilijk geweest te ervaren, dat men bisschop Petrus Canisius ontmoette in een sfeer van geloof. Wie voor dat geloof zijn hulp en oriëntatie nodig hadden, werden bij hem niet teleurgesteld. Zijn hartelijkheid en spontaan enthousiasme maakten op zijn gasten een onvergetelijke indruk.* Wim Saelman ging vervolgens in op persoonlijke gesprekken die hij met Mgr. Van Lierde had gehad en waarin deze naar voren kwam als iemand die naast de pracht en praal van het Vaticaan en de omgang met belangrijke mensen zich een herder toonde en velen die in materiële of geestelijke nood verkeerden, hielp. De spreker hield zijn gehoor voor dat de overledene *in navolging overigens van zijn geestelijke vader en voorbeeld Sint Augustinus, bijna zonder einde, met bezieling en toewijding het Woord Gods verkondigde, en zorgvuldig en devoot, met grote liefde voor de liturgie en de Kerk, in de eucharistie pleegde voor te gaan.*

Om te benadrukken dat Petrus Canisius van Lierde een man van gelovige dienstbaarheid was geweest, citeerde de voormalige Nederlandse Provinciaal tot slot Augustinus: *Wie een overheidsfunctie heeft, moet zijn geluk niet zoeken in de macht waarmee hij kan domineren, maar in de liefde waarmee hij dienstbaar kan zijn. Door uw achting zal hij uw meerdere zijn, door zijn verantwoordelijkheid tegenover God zal hij zich de minste van allen weten.*¹⁶

Petrus Canisius als persoon

Uit het materiaal dat ik over Mgr. Van Lierde heb verzameld, komt hij wat persoonlijkheid betreft naar voren als een joviale man, vriendelijk, oog voor de mensen om hem heen, zeer zelfbewust, zeer zelfverzekerd, zeker niet overdreven bescheiden -om het maar eens voorzichtig te zeggen- misschien zelfs een beetje dominant en behoorlijk ijdel. Ik schrijf deze woorden met enige schroom omdat het natuurlijk altijd gevaarlijk is om dit soort uitspraken te doen over iemand die je niet persoonlijk gekend hebt. Maar de eigenschappen zelfbewustheid en niet overdreven bescheiden meen ik geïllustreerd te vinden in de op de volgende pagina afgebeelde foto. Achter de imposante gestalte van de gemijterde en met indrukwekkende koorkap omhangen sacrista, gaat de in lichamelijke zin kleine paus Joannes schuil. De beiden prelaten zullen zelf om deze afbeelding hebben geglimlacht.

¹⁶ Gedachtenisrede voor Mgr. Peterus Canisius van Lierde, uitgesproken op 20 maart 1995 door Wim Saelman
osa

Youtube

Op internet kunt u nog bewegende beelden van Petrus Canisius van Lierde vinden. Als u googelt op [youtube canisius van lierde](#) vindt u een filmpje van ruim dertien minuten, gemaakt door een zekere Henri van Lierde, zeer vermoedelijk een naast familielid. De beelden zijn gemaakt in 1991, vlak voor dat Mgr. Van Lierde met emeritaat ging. Het gesproken woord is in het Frans.

Zending

Moge het Woord van God
in ons het profetische vuur doen aanwakkeren.

Moge het voorbeeld van Jezus
in ons oplaaien tot een aanstekelijk vuur van liefde.

Moge de kracht van de heilige Geest
ons helpen om het hart van medemensen te verwarmen.

Die God en Goedheid is zegene ons:
in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest.
Amen.

De contente mens

Lijkt me een mooie tegenhanger van alle (zielige) mensen die momenteel vinden dat ze van alles tekort komen, vooral uitgaan, feesten en mooie kleding.

Deze Brabantse mensen (met name in Eersel) hadden geleerd om content te zijn, met het beetje dat ze hadden. Maar ze hebben en waarderen elkaar. En dat straalt ervan af.

Anita van der Kam

Bezinning

'Een profeet wordt nooit geëerd in zijn eigen stad', aldus luidt het spreekwoord. Wat is dat toch met profeten? Blijkbaar zijn er steeds weer mensen die het niet kunnen laten, die zich niet neerleggen bij de bestaande situatie en opstaan, hun stem verheffen, stem van een roepende in de woestijn. Geroepen door God, kunnen zij niet anders dan hun stem verheffen en gevestigde patronen doorbreken. Het is het verschil tussen berusting en verzet, tussen donker en licht, dood en leven. Profeten en profetessen, zij maken een verschil, zij verkondigen een Waarheid die botst met de gevestigde waarheid; profeten zetten de wereld op haar kop. Maar laat de wereld zich op haar kop zetten?

Vraag: Hoe zetten profeten de wereld op z'n kop?

**Wij hebben Gods liefde die in ons is leren kennen
en vertrouwen erop.
Augustinus**

Nationaal gebed voor vrede en verbinding

Op zaterdag 15 januari werd het 'nationaal gebed voor eenheid en verbinding' gehouden. Een mooi gebed op basis van het Onze Vader. Omdat het zo fraai is verwoord delen we het met jullie. Voor meer info over het "nationale gebed" zie: <https://www.eo.nl/artikel/tekst-nationaal-gebed-van-eenheid-2022>

Gebed van vrede en verbinding

'Onze Vader in de hemel', zo willen we roepen,
Maar onze blik naar boven is vertroebeld.
'Laat uw koninkrijk komen', zo wensen we vurig,
Maar we vinden het moeilijk om uw wil te doen.
'Geef ons vandaag wat we nodig hebben', niet meer en niet minder,
Maar alleen U weet wat wij ten diepste nodig hebben.

'Red ons van het kwaad',
Dat is ons diepste verlangen.
Maar wat als mijn 'kwaad' iets anders is dan dat van mijn naaste?
Wat als ik soms liever mijn eigen gelijk bevestigd zie
Dan dat ik vreugde vind in de waarheid?

Help ons dan om te bidden:
'Vergeef ons onze schulden,
Zoals ook wij vergeven wie ons iets schuldig is'.
Vergeef ons, wanneer we onze pijn tot wapens omsmeden.
Uit zelfverdediging, natuurlijk, maar toch.
Vergeef ons, wanneer we muren optrekken
Totdat niets ons meer kan raken,
En we zelf geen kant meer op kunnen.

Heer, U kent ons en doorgrondt ons.
Droog onze tranen, zodat we werkelijk kunnen zien,
Oog in oog, volledig kennend, volledig gekend.
Geen afspiegelingen meer, geen raadselachtige beelden,
Geen dreunende tweets en schallende one-liners,
maar de taal van de liefde.
Leer ons die taal spreken en verstaan,
Geduldig, verdraagzaam en volhardend,
Totdat hoop en vreugde overwinnen.

'Want aan U behoort het koningschap, de macht en de majesteit,
in eeuwigheid, amen'

Liturgiekalender februari/maart 2022

De tijd is weer aangebroken (...) om u aan te vuren en aan te sporen om u vuriger en geestdriftiger dan anders te wijden aan het vasten, het bidden en het geven van aalmoezen.

Augustinus

Zondag 6 febr '22, 9.30 uur: 5e zondag door het jaar: Geroepen!

Lezingen: Jesaja 6,1-2a.3-8 en Lucas 5,1-11

Voorganger: Joost Koopmans, osa

Zondag 13 febr '22, 9.30 uur: 6e zondag door het jaar: Bent U het?

Lezingen: Jer. 17,5-8 en Luc. 6,17.20-26

Voorganger: Dolf van der Linden, osa

Zondag 20 febr '22, 9.30 uur: 7e zondag door het jaar: Vijanden liefhebben?

Lezingen: 1 Samuël 26,2.7-9.12-13.22-23 en Lucas 6,27-38

Voorganger: Marleen Kremers, geestelijk verzorger

Zondag 27 febr '22, 9.30 uur: 8e zondag door het jaar: Zie je de balk in je oog?

Lezingen: Sirach 27,4-7 en Lucas 6,39-45

Voorganger: Rob Kosterman, diaken

Woensdag 2 mrt '22

Aswoensdag: Vasten is niet alleen minder, het is ook meer

Lezingen: Joël 2,12-18 en Matteüs 6,1-6.16-18

Aansluiten bij Glorieux

Zondag 6 mrt '22, 9.30 uur: 1e veertigdagentijd: Jezus zegt driemaal nee

Lezingen: Deuteronomium 26,4-10 en Lucas 4,1-13

Voorganger: Voorganger: Joost Koopmans osa

Zondag 13 mrt '22, 9.30 uur: 2e veertigdagentijd: Bidden verandert je

Lezingen: Genesis 15,5-12.17-18 en Lucas 9,28b-36

Voorganger: Dolf van der Linden, osa

Zondag 20 mrt '22, 9.30 uur: 3e veertigdagentijd: Heb geduld

Lezingen: Exodus 3,1-8a.13-15 en Lucas 13,1-9

Voorganger: René Hornikx, pastoraal werker

Zondag 27 mrt '22, 9.30 uur: 4e veertigdagentijd: Een echte ontmoeting

Lezingen: Jozua 5,9a.10-12 en Lucas 15,1-3.11-32

Voorganger: Johan Wolbrink, diaken

Bijzonder: zondag Laetare (verheugt u)

Vasten: welkom in de woestijn

Als kind vond ik Aswoensdag fascinerend. Alle inwoners in mijn dorp gingen op die dag naar de kerk om een "askruisje te halen". Het fascinerende voor mij zat erin dat iedereen in de kerk kwam voor hetzelfde. Iedereen was gelijk. Iedereen ging deemoedig naar voren om zich te laten bekruisen met as. De pastoor tekende echter geen kruisje op je voorhoofd met zijn duim.

Hij had in een kurk een kruisje uitgesneden. Dat doopte hij in een kom met natte as en dan stempelde hij de kruisje op ieders voorhoofd. Hierbij werden de woorden: 'Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren', uitgesproken. Dit nodigde uit tot nadenken. We zijn maar even op

deze wereld. Waarom? Om er te zijn voor elkaar. Dat kan door het stellen van kleine daden van goedheid: mensen die je ontmoet groeten, respect hebben voor anderen, iemand bij zijn naam noemen, kortom goed zijn voor jezelf en anderen.

En zo begon voor mij als kind de vastenperiode die zou duren tot Paaszaterdag. Er werd ons verteld dat volwassenen minder mochten eten. Want als je gulzig bent en veel eet, word je loom, minder attent, minder actief in het onderhouden van de kleine daden van goedheid. Gelukkig gold dat minder eten niet voor kinderen, wij moesten nog groeien. Er was toch iets dat we minder mochten: snoepen. Alle snoep die we kregen in de vasten werd in een trommeltje bewaard. We moesten ons iets leren ontzeggen, "een offer brengen". Vasten had zo invloed op mijn gedrag, mijn levenshouding. Ik ging meer letten op anderen en meer rekening met hen houden. Vasten werd voor mij een leerschool. Elk jaar opnieuw om steeds beter te worden in het onderhouden van de viervoudige liefde: houden van God, van anderen, van de natuur en van mezelf.

Jaren later ging ik inzien en begrijpen dat vasten een religieuze oefening was om te leren nee te zeggen tegen allerlei verleidingen (vgl Lucas 4,1-13). Verleidingen die alleen maar zorgen voor succes en die me minder attent maken op wat mensen nodig hebben. Zo hielp vasten me dat dienstbaar zijn voor anderen waardevol is, vreugde schenkt en vrede.

Wat kan ik nu concreet doen? De tijd is nu aangebroken, zo schrijft Augustinus om meer tijd te besteden aan het geven van aalmoezen, bidden en vasten. Hij vond deze activiteiten bij Matteüs. En Matteüs laat Jezus zeggen: 'Let op! Je moet doen wat God van je vraagt. Maar je moet dat niet doen om op te vallen bij de mensen.' Aalmoezen geven, bidden en vasten is iets tussen God en mij. Het is een hartszaak. In het boek Spreuken 23,26 lezen we: 'Mijn zoon, geef mij je hart, en laten je ogen behagen scheppen in mijn wegen. 'Hierom gaat het in de vastentijd mijns inziens. René Hornikx

Het leven blijft je verrassen

Uitgenodigd om een stukje te schrijven, begin ik maar bij het begin.

Waarom ga je überhaupt vrijwilligerswerk doen? (Zeker nu ik al best gevorderd ben in jaren!) Omdat je toch een beetje nuttig wilt blijven -geven voelt beter dan ontvangen- je wilt iets betekenen voor anderen nu je geliefde je niet meer nodig heeft?

Ik denk dat het altijd zo'n motief moet zijn, eerder dan: Wat heb ik zelf nog nodig?

Hoe het ook zij, ik ben er voor de tweede keer ingerold twee jaar geleden en sinds juni mag ik op Glorieux -met een maatje uit de zorg als hulp-gastvrouw zijn voor het avondmaal. Dit woord kies ik met opzet, nomen sit omen (in de naam mag je een voorteken zien).

Ik dek en zet klaar, ontvang de inmiddels steeds vroeger aanschuivende gasten, anderen halen we van hun kamer en dan breekt het drukste moment van mijn week aan. Keuzes uit vier soorten brood, enkele heerlijk uitziende vleeswaren, kazen, zoetheid, thee melk koffie fruit voor elf -of nu met veel zieken slechts acht, personen. De drukte neemt bij acht dramatisch af tot een rustig niveau.

Een enkele gast kan de eigen boterham niet meer smeren noch praten en wijst vanaf het begin met ogen en vinger naar een leeg bord, maar een andere wordt ongeduldig: moet je zo lang wachten op een plakje ham? Waarom krijg ik geen thee, zou dat teveel gevraagd zijn?

Totale doofheid maakt het er ook niet gemakkelijker op, zeker op 1½ meter afstand. Waar ik iets kan betekenen help ik, haal iets wat ontbreekt, of ik schuif even een stoel naast de een of ander, niet iedereen heeft nog onderwerpen om over na te denken en het onderlinge contact is summier door alle beperkingen.

Er zijn er die altijd blijmoedig binnenkomen en wonderlijk zoals dat primitieve geheugen werkt; een 90+er vertelt op de dag na Nieuwjaar stralend dat ze net een belondje heeft gedaan en iedereen was thuis, vader en moeder inclusief, alles goed met iedereen.

Een andere verdrinkt luid in het gevoel dat ze niks meer weet en daar wordt de vergadering een beetje dwars van, elke avond dezelfde aanstellerij..... Mijn inzet is haar op een ander onderwerp te brengen om haar dan drie kwartier later met een goed gevoel naar haar kamer te zien gaan. Lukt ook niet altijd, maar soms wel...

In het gesprek zie ik meestal wat ik "de toegevoegde waarde" noem: sommige mensen hebben een enorme behoefte aan een luisterend oor, iemand die op de kamer ook even gaat zitten en de tijd neemt

Getekend door Ton Smits (met dank aan mevrouw L. Smits-Zoetmulder).

om foto's te bekijken of het verhaal van de vroegere buurman schenker van 'de' stoel uit te luisteren.

Het kan ook zijn dat ik zo'n moeheid in de ogen zie dat ik zelf behoefte heb erachter te komen wat er speelt.

Ik vertel u nu iets waar ik heel dankbaar voor ben. Ik gebruik de terugbrengraak om op haar kamer te vragen of het allemaal nog gaat. Zij wijst de opening niet af, maar gaat regelrecht in op mijn aanbod. Ja ze is wel bang om dood te gaan, bovendien zij moet nog zoveel, kleinzoon die promotie probeert te maken heeft haar voorspraak in het gebed gevraagd, haar aanbod om een kaarsje te branden tot woensdag.....

Ik ben bij haar op bezoek gegaan toevallig op die volgende woensdag en zag dat het kaarsje uit was. Stralend antwoordt ze: 'Ja hij was gepromoveerd en haar gebed was verhoord.

Het mijne ook. Intussen was zij bediend en had de overgave ontdekt die het haar mogelijk maakte los te laten, terwijl ze zei dat de angst er nog wel was.

Wat heb je weinig tijd nodig om van mensen te gaan houden.....

Mary van de Lisdonk

Hervatten vieringen op zondag 6 februari 2022

Door de versoepelingen van de rijksoverheid en de goede perspectieven binnen Glorieux, kunnen we op **zondag 6 februari** onze vieringen hervatten.

We houden ons aan de regels zoals bij de laatste vieringen voor de lockdown in december jl.

- U hoeft zich niet aan te melden
- Een mondkapje dragen als u niet op uw plaats zit
- We houden 1,5 m afstand aan en zorgen voor voldoende luchtcirculatie.

Er is nog geen mogelijkheid om koffie te drinken, met name vanwege de 1.5 m-regel die nog in acht genomen moet worden.

We zijn blij u weer te mogen ontmoeten. We zien u graag op **6 februari om 9.30 uur**.

Bestuur Geloofsgemeenschap Augustinus

Kerk-Krant terug naar gewone verschijningsfrequentie

Nu de zondagse vieringen op Glorieux weer worden hervat, zal het verschijnen van de *Kerk-Krant* weer teruggaan naar de pré-corona-frequentie van eens per twee maanden. De redactie komt binnenkort bij elkaar en dan zal onder meer worden besloten op welke data de krant in 2022 zal verschijnen.